5de JAARGANG. CURAÇAO DEN 28n JULI 1888. N° 239

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITENDE AGENTEN VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66. RUE LAFAYETTE. PARIJS.
C. LEUCHS & Cº
17. BARRETT'S GROVE. LONDEN.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna. pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

De Katholieke Kerk en de beschaving.

—o—

De nieuwe Encycliek van Z. H. Paus Leo XIII, *Libertas praestantissimum bonum*, is de wereld ingezonden. In afwachting tot wij haar geheel in handen hebben, lichten wij heden een enkele zinsnede toe, die de telegraaf overseinde. In die Encycliek spreekt de Paus de zoo dikwerf weersproken, maar nu al meer en meer erkende waarheid uit: *Het is de roeping der Katholieke Kerk de beschaving te bevorderen.*

Bij velen heerscht nog op het einde der negentiende eeuw, het dwaze vooroordeel, dat de Katholieke Kerk de vijandin is van alle beschaving. Verstaat men onder beschaving den steeds wassenden invloed van het ongeloof, meent men, dat het tot den fijnen, beschaafden toon gevorderd wordt, dat men zich over de „sprookjes" van den Bijbel heenzet, die in lang vervlogen tijden thuis behoorden en hoogstens nog voor kinderen te gebruiken zijn, kortom is de zoogenaamde moderne, de beschaafde man van onzen tijd, dan ontmoet zulk een „beschaving" zeer zeker een machtigen tegenstand bij de Katholieke Kerk.

Indien beschaving daarentegen de veredeling van den mensch, de geleidelijke, goede ontwikkeling zijner zedelijke en stoffelijke eigenschappen, indien tot de beschaving een gelukkige, den mensch waardige toestand van het huiselijk en maatschappelijk leven gerekend kan worden, dan is het voor ieder duidelijk dat de Katholieke Kerk de meest ijverige bevorderaarster dier ware beschaving is.

In zijne onsterfelijke encycliek *Immortale Dei* van den 1n. November 1885, waarin onze roemrijk regeerende Paus Leo de beginselen der Christelijke staatsleer uiteenzet, zegt hij zoo terecht: dat er tegelijk met de Christelijke goederen ook tal van groote en rijke zegeningen over het aardsche leven van de Katholieke Kerk zijn uitgegaan. „Het Christelijke Europa" — zegt Z. H. — „staat aan de spits der beschaving en was steeds de geleidster en de leermeesteres voor al de andere volkeren in datgene, wat het menschelijk leven kan verfraaien en veredelen; van hem ging naar alle richtingen de echte vrijheid uit en het riep tallooze inrichtingen tot leniging der menschelijke ellende in 't leven."

Zoo men spreekt van het voorrecht dat het Christelijk Europa, ook op materieel gebied boven de uitgestrekte heidensche landen geniet, indien men met trots neerziet op de overwinningen die het menschelijk genie over de onbezielde schepping wist te behalen, op het hooger standpunt van zedelijkheid en maatschappelijke welvaart dat wij innemen, waaraan anders is dit te danken dan aan den Christelijken godsdienst die tot op den huidigen tijd het gemeengoed van Europa is? Al de groote maatschappelijke instellingen, de orde waarop het huisgezin en de maatschappij gegrondvest is, zij wortelen in het Christendom.

Onwillekeurig denkt men hier aan het treffend woord van Lavater: „Onderzoek of in het geloof aan Christus en bij getrouwheid aan het Christendom edele en verhevene goederen worden genoten. Hij die dit bewijst, heeft het Christendom zelven bewezen."

Wat een droevig tooneel hangt ons Seneca op van het heidensch Rome, toen het machtige Romeinsche rijk weldra in puinhoopen dreigde neer te storten: „Alles, schrijft hij, is vol misdaad en zonde, wij zijn getuige van een schandelijken wedstrijd in ongebondenheid; dagelijks wordt de zucht om te zondigen grooter en de afschuw voor het kwaad kleiner, niet heimelijk maar voor aller oogen wordt de misdaad bedreven. Zoozeer is het zedelijk verval toegenomen, dat de onschuld zelden, ja schier nergens meer wordt aangetroffen."

Maar hoe ware dan ook bij de corruptie der heidensche mythologie, bij de ontaarding der godsdienstige plechtigheden, de bedorvenheid van het theater, de lasciviteit der poëzie, de toestand anders denkbaar?

Dat zulk een verlaging van den mensch, zulk een verwoesting der menschelijke waardigheid, die gevoelloosheid jegens den evenmensch, die alles overtreffende weelde van den eenen, die schandelijke slavernij van den anderen kant, niet de grondslagen eener ware beschaving zijn kunnen, behoeft niet verder bewezen te worden. Veeleer gaan daarmede de verpesting van het zedelijk leven, het verdwijnen van alle levenskracht, van elken zielenadel hand aan hand. Hoe grootsch, hoe bezielend, hoe adelend treden de Christelijke beginselen in de geschiedenis op; hoe treffend geleiden zij de maatschappij, die slechts verpesting en bederf in zich scheen te bergen, op den rechten weg der beschaving! De strijd tegen de schandelijke en menschonteerende slavernij waarin de Pausen, maar nog onlangs Paus Leo in zijn schrijven aan de Braziliaansche Bisschoppen uiteenzette, zulk een groote rol speelden, de onverbreekbare eenheid des huwelijks, de werken der naastenliefde, de eerbied voor den arbeid, het zijn allen takken van den heerlijken boom der Christelijke zedelijkheid, zij zijn steeds geweest de grondslag der ware beschaving, van het huiselijk en maatschappelijk geluk.

Wonderbaar verschijnsel, getuigt Montesquieu, de Christelijke godsdienst, die slechts het geluk van het toekomstig leven ten doel schijnt te hebben, is ook de grondslag voor het geluk van het tegenwoordige.

Mogen zij dit vooral bedenken die in onzen materialistischen tijd de Kerk liefst buiten de openbare samenleving dringen, of althans haar, die het geluk der volkeren steeds uitmaakte, een geheel ondergeschikte rol willen doen vervullen.

Het Album Neerlandia Catholica.

Het album *Neerlandia Catholica*, dat Z. H. den Paus door de nederlandsche pelgrims vóór eenige maanden werd aangeboden, is nu onder het bereik van meerderen gesteld. Het was inderdaad een allergelukkigst denkbeeld, dat tot het besluit leidde, om door den druk aan het Album, voor Z. H. bestemd, tevens in ruimen kring ook voor Nederland bekendheid te geven. Het Album toch is niet enkel een monument van liefdevolle vereering, den Stedehouder van Christus door zijn kinderen in Nederland toegedragen, maar evenzeer een getuigenis van de levende en werkende kracht des geloofs in ons gezegend moederland. Een getuigenis, dat spreekt uit den vorm zoowel als door den inhoud van het boek; uit de geestdrift, waarmede de samenstelling ervan werd begonnen, uit de vorstelijke wijze waarop het eenmaal beraamde plan werd ten uitvoer gelegd.

Ook zonder het edele en smaakvolle kleed, waarmede het kunstwerk des heeren Brom, onder leiding van dr. Cuypers, tot zijn volle recht gebracht door de vaardige gezellen der boekbindersfirma G. L. Van Langenhuysen, het hoofdexemplaar had omgeven, is *Neerlandia Catholica* een eerbiedwekkende verschijning. De zware foliant, in onzen tijd—op letterkundig gebied ten minste — schier een *évènement*, spreekt ons, reeds door zijn uiterlijk, van grooter en machtiger dingen dan die welke bestemd zijn om met den wuften smaak der tijden te vergaan. En wanneer wij het boek openslaan, — de rijkdom van versiering, de onberispelijkheid der uitvoering, de kostbaarheid het van papier, alles wijst op het hooge besef van verantwoordelijkheid, waarmede de ontwerpers van het album gevoelden te moeten optreden voor den degelijken zin, voor de uitnemende kunstliefde hunner katholieke landgenooten. Vóór alles een woord van hulde aan de mannen, die tot zulk een arbeid het moedige initiatief hebben genomen!

Het moet erkend worden, dat zij in hun streven op krachtige wijze werden bijgestaan. Op de eerste plaats door de verschillende kunstenaars, wier teekenstift en penseel zoo menige bladzijde hebben opgeluisterd. Maar ook door de bereidvaardigheid van verre de meeste bestuurders van inrichtingen, welker bestaan en werking in het boek dienden vermeld: ook door de ruime hand der openbare en bijzondere personen, wier geldelijk offer het stoffelijk middel moest leveren tot zoo kostbaar een onderneming. En niet het minst ongetwijfeld door de kunstvaardige en beleidvolle mannen, die zich wel wilden belasten met een aanhoudend toezicht op de uitvoering van het drukwerk, dat mag gezegd worden een nieuwen eeretitel te leveren voor de met roem bekende nederlandsche typographie.

Voor zoover wat den vorm betreft van een werk, dat en van de nederlandsche kunst èn van de nederlandsche kunstnijverheid zulke kostbare blijken geeft. Mocht de vorm hier niet onbesproken blijven, nog veel minder mag het de inhoud van het boek, dat, om met de woorden van de ontwerpers zelven te spreken, „den toestand schetsen moest van de katholieke Kerk in Nederland, van het herstel der Hiërarchie tot den 1sten Januari van het jaar 1887." In drie boeken—waaraan, in een aanhangsel, een overzicht van de geschiedenis der hoofdstad en een *historia libri* werden toegevoegd — komen achtereenvolgens de statistieke opgaven voor over de verschillende *bisdommen* over de *religieuze familiën* en over de *godsdienstige leeken-broederschappen en instellingen van liefdadigheid.* Dat onder de laatsten ook de vereenigingen voor onderwijs en kunstbeoefening voorkomen, vindt ieder begrijpelijk, die èn in het gegeven onderricht èn in de openbaring der christelijke kunst de edelste en verhevenste werken van liefde weet te bewonderen. Intusschen, het gestelde doel viel niet volkomen te bereiken langs den weg van statistische opgaven alléén; het vorderde een korte algemeene inleiding, benevens een evenzeer beknopt historisch overzicht aan het hoofd van elk der te behandelen onderdeelen. Aan onderscheiden schrijvers werd de samenstelling dezer overzichten opgedragen. De algemeene inleiding, evenals de toewijding van het werk aan den H. Vader—meesterlijk gecalligrapheerd door pastoor Jansen—is het werk van dr. H. J. A. Schaepman.

Deze laatste zeide niet te veel, toen hij sprak van de „groote din-

gen," die God de Stichter en Koning der Kerk, „ aan dit kleine Land heeft gedaan." Want inderdaad, blijde verrassing, oprechte bewondering is het eerste gevoel, dat zich van u meester maakt, wanneer gij de roemvolle lijst doorloopt van al de werken van geloof en van liefde die onder Gods zegen, sedert het herstel der bisschoppelijke hiërarchie in Nederland tot stand kwamen. Van de ongeveer 1000 parochiën, uit welke de utrechtsche kerkprovincie is samengesteld, hebben, sedert 1853, 136 haar kerken aanzienlijk vergroot of hersteld, terwijl 416 nieuwe kerken de plaats van vroegere bedehuizen innamen. En wanneer men daarbij weet op welke wijze de Katholieken van Nederland hun oude kerken door nieuwe weten te vervangen; wanneer men daarbij in het oog houdt met hoe ongeduldige vrijgevigheid men zich beijvert, om het nieuw gestichte Huis Gods met passende, soms overrijke meubelen te versieren, dan begrijpt men dat millioenen en millioenen met den bouw en de inrichting die ruim 500 kerken gemoeid waren.

Het verwijt, soms tot ons gericht, dat wij alles voor de kerk, niets voor den arme overhebben, vindt in *Neerlandia Catholica* een glansrijke weerlegging. Niet minder dan 232 stichtingen van katholieke liefdadigheid verleenen den hulpbehoevende een schuilplaats en verpleging. Van deze werden er 134 gebouwd na het jaar 1853, en daartoe behooren waarlijk niet de minst aanzienlijke, de minst uitgestrekte. Ruim 14.000 verpleegden van elken leeftijd en alle kunne worden zonder tegemoetkoming van de openbare kas, uit de beurzen der Katholieken alleen verzorgd.

Voegen wij daarbij de ontzettende uitgaven voor de school! Voor het hooger en middelbaar onderwijs op onze seminarien, aan onze colleges en andere inrichtingen; voor het lager onderwijs vooral. Op de katholieke leerscholen, die, ten getale van 496, aan ruim 86.000 kinderen de weldaad van een godsdienstig onderricht verzekeren; op de kostscholen, die dit cijfer tot ruim 91,000 doen klimmen; op de handwerks-, bewaar-en Zondagsscholen, die het totaal der in katholieke-scholen opgenomen kinderen brengen tot bijna 165,000.

Nec pluribus impar! mogen wij met dankbaar opzien tot God uitroepen. Waar de katholieke Nederlanders zooveel tot stand ,brachten, daar deinzen ze ook in de toekomst voor het meerdere niet terug. Wonderen zijn gedaan in het verleden; wonderen zullen blijven getuigen voor de goddelijkheid eener leer. die onder elke hemelstreek haar eigenaardige werking doet gevoelen, maar op Neerlands bodem zich vooral schijnt te openbaren in den glans van milddadigheid, waarmee de katholieke Kerk zich daar als wellicht nergens ter wereld tooit.

Het lijdt geen twijfel, of *Neerlandia Catholica* zal overal talrijke sympathiseerende lezers vinden. De prijs voor het in degelijken halflederen band gebonden werk (f 3½—) is niet van dien aard, dat hij in evenredigheid geacht moet worden tot de aanzienlijke kosten, die een uitvoering als aan het boek gegeven werd in gewone omstandigheden noodig zou maken. Te beginnen met de tweede week van Juli, zouden wekelijks een 40 à 50 exemplaren ter aflevering gereed komen. Mochten belangstellenden hebben verzuimd tijdig hun bestelling te doen, wij vernemen dat nog enkele exemplaren te bekomen zijn. Men late de gelegenheid niet voorbijgaan, om zich het bezit te verzekeren van een werk, dat voor ieder een bron van edel genot, voor velen een onschatbare bron van kennis wezen zal.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— Bij Kon. Besluit is benoemd tot Lid van den Raad van Bestuur in deze kolonie, de heer *G. W. F. Hellmund*, gouvernements-secretaris alhier; is aan de Heeren *J. M. S. van Eps*, *S. M. Lansberg* en *E. Lansberg* vergunning verleend tot het aannemen van het ordeteeken van het Borstbeeld van den Bevrijder, hun door den President van de V. S. van Venezuela geschonken.

— Bij Gouv.-Beschikking zijn benoemd: tot Eerste-Commies, de Tweede-Commies *J. Beaujon*; tot Tweede-Commies, de Adjunct-Commies *J. O. Beaujon*; tot Adjunct-Commies, de klerk *O. Tillerman*; tot klerk, de ambtenaar van recherche op Bonaire *J. H. Lampe*; terwijl de heer *J. L. C. Seiler* voorloopig is belast met de waarneming der betrekking der ambtenaar van recherche op Bonaire.

— In de parochiën St. Rosa en St. Anna had verleden Woensdag en Donderdag de plechtige aanneming der kinderen plaats. In de eerste parochie naderden er 106 jongens en meisjes en in de tweede 136 voor het eerst tot de H. Tafel.

— In den nacht van 22 op 23 dezer heeft men eene totale maansverduistering waar kunnen nemen, die algemeen zichbaar was in Noord en Zuid-Amerika en in sommige gedeelten van Europa, Afrika en de Stille Zuidzee. Deze totale verduistering zal lang in het geheugen blijven der waarnemers, die gelukkig genoeg waren haar te aanschouwen aan den onbewolkten hemel en in den helderen dampkring, die toen heerschte. Zij was een der schoonste maansverduisteringen, die men zich herinneren kan, en was vooral merkwaardig om de rood-koperachtige kleur, die de tegenwoordigheid der maan aan het uitspansel openbaarde, toen zij door de duistere schaduw der aarde geheel verdonkerd was.

De tijd gerekend van den ingang der maan in de schaduw, totdat zij weer te voorschijn kwam duurde 3 uur en 40 minuten De totale verduistering heeft 1 uur en 43 minuten geduurd.

— Volgens mededeeling in de *Oficina Maritima* van gisteren kan men voortaan door de kabels van de alhier gevestigde *Société Française des Télégraphes Sousmarins* telegrammen van uit dit eiland verzenden overal waar er een telegraphisch station bestaat.

Het tarief wordt echter niet bekend gemaakt.

Telegrammen van gelukwensching werden gisteren gewisseld tusschen den HEGr. Heer Gouverneur der Kolonie met den Nederlandschen minister van Koloniën, den President van Frankrijk, den President der V. S. van N.-Amerika en den Gouverneur-Generaal van Cuba.

NEDERLAND.

— Op 's Konings bevel is de assistent resident R. van Assen ter Oostkust van Atjeh, die ook belast was met de politieke leiding en aangelegenheden aldaar, door den minister van Koloniën door tusschenkomst van den gouv.-gen. per telegraaf naar Den Haag ontboden, ten einde met het opperbestuur aldaar den staat en gang van zaken op Atjeh te bespreken.

Het schijnt den minister van Koloniën dus ernstig gemeend te zijn den nauwkeurigen stand van zaken uit den mond van een bekwaam deskundige te vernemen, hetgeen allicht met pacificatieplannen in den geest van het herstel van het sultanaat in verband staat.

— De minister van Waterstaat heeft, in overleg met zijn ambtgenooten, bepaald, dat, te rekenen van Zondag 15 Juli j. l. af, *'s Zondags geen bestelling of afgifte* van brieven of stukken, welke postvrij verzonden zijn (dienstbrieven of dienstpakketten), tenzij de behandeling daarvan bijzonderen spoed vereischt en ter aanduiding daarvan het woord "spoed" op het adres vermeld is.

Van dezen maatregel zijn, uit den aard der zaak, uit te sluiten de brieven en andere stukken voor *Z. M. den Koning* en *Ht. Ds. Huis*, en zullen daarin tevens niet moeten worden begrepen, die, bestemd voor het *Kabinet des Konings* en de brieven en stukken, uit het buitenland verzonden aan het *Departement van Buitenlandsche Zaken.*

Het ,blijkt dat de regeering den goeden weg opgaat met den postdienst op Zondag.

— Prinses Marie van Saksen-Altenburg, wier overlijden onlangs gemeld werd, was eene dochter van prins Frederik Karel van Pruisen, werd den 14 Sept. 1855 geboren en heeft dus slechts een leeftijd van bijna 33 jaar mogen bereiken. Op den 24 Aug. 1878 trad zij in het huwelijk met prins Hendrik der Nederlanden doch reeds op den 18 Januari 1879 maakte de dood aan het leven van den beminden prins een einde. Zes jaren bleef de prinsesweduwe in Nederland, waar zij zich talrijke sympathiën gewonnen had. Zij verliet Nederland om met prins Albert van Saksen-Altenburg in het huwelijk te treden, welk huwelijk op 6 Mei 1885 voltrokken werd. Twee kinderen zijn er uit geboren; het jongste daarvan is een paar weken oud.

Zoodra in Den Haag — zegt het *D. v. Z. H.* — de tijding was aangekomen van het overlijden van prinses Marie, aan welke onze koning jaarlijks geldelijke uitkeeringen deed, heeft Z. M. onverwijld en geheel onverpwijld ten gunste van de erven der prinses edelmoedige beschikkingen genomen.

Wegens gemeld overlijden heeft het hof voor den tijd van drie weken den rouw aangenomen, t. w. twee weken middelbaren en een week lichten rouw.

— De beterschap des Konings schijnt bestendig te zijn: hij kan zich wandelingen veroorloven in de tuinen van Z. Ds. buitenverblijf.

BUITENLAND.

ITALIË.— Men schrijft uit Rome, dd. 23 Juni ll:

Het blijkt hoe langer hoe meer, dat bij de verkiezingen te Rome, Zondag jl. plaats gegrepen, het systeem van 't officieel Italië om met geweld de overwinning op de clericale partij te behalen, in praktijk gebracht is. Met geweld heeft de liberale partij zich reeds in den vroegen morgen van Zondag van de zetels der stembureaux meester gemaakt. En de openbare macht heeft dit aangezien zonder iets te doen. Te Rome nu meent men, dat de partij, die meester is van die zetels, grootendeels meester is van de verkiezingen.

Tegen den gang van zaken bij de verkiezingen is van vele zijden geprotesteerd, en op vele punten hebben heftige incidenten plaats gehad.

In de 22e sectie van 't Borgo heeft men zijn toevlucht moeten nemen tot de agenten der publieke macht, om een zaal te doen zuiveren van een bende rustverstoorders, die de werkzaamheden verhinderden met brutaliteiten, gepleegd ten aanzien van een zetel van een kiesbureau, dat geheel clericaal was, en met bedreigingen tegen hen, die hun kiesplicht volbrachten.

In de sectie 13 van 't collegio Romano bracht een liberaal tegelijkertijd zijn stem op twee lijsten uit, en werd slechts op het protest van de aanwezigen een lijst vernietigd. In dezelfde sectie werd een priester beleedigd, die kwam stemmen.

Ook in andere sectiën werden, bijzonder bij de tweede oproeping, vele priesters en personen, tot de clericale partij behoorende, beleedigd en trachtte men hun 't stemmen te beletten.

In eenige sectiën ging de geest van onverdraagzaamheid zoover, dat men de stembriefjes van de *Unione Romana* (clericale kiesvereeniging) onder het voorwendsel vernietigde dat, dewijl de briefjes de vier laatste namen oningevuld lieten, alzoo bekend was van welke zijde die briefjes waren gekomen.

Wat de vrijheid van stemming betreft en den druk van 't gouvernement, om de *liberale lijst* te doen slagen, hierover het niet noodig zijn veel te spreken. T[illegible] weten het allen en in 't bijzonder de ambtenaren, tot zelfs de bewakers der gevangenissen, dat zij Zondagmorgen, alvorens hun stembiljet kant en klaar in te leveren, geheel zijn onderzocht om te zien of zij ook andere stembriefjes met zich droegen; vooral de wachten der questuur weten een en ander.

En dit is dan de hooggeroemde vrijheid bij de uitoefening van een der voornaamste plichten van den burger!

— Omtrent de nieuwe Encycliek van Z. H. den Paus vernemen wij dat zij handelt over de *menschelijke vrijheid* en beschouwd kan worden als een vervolleding en verdere ontwikkeling van de denkbeelden, die door den Paus in de Encycliek *de Constitutione Civitatum christiana* waren uiteengezet.

Allereerst wordt door Z. H. het bestaan dier vrijheid betoogd en haar aard aangegeven. Haar hooge karakter, door den H. Vader in warme woorden erkend, belet niet dat goddelijke en menschelijke wetten de uitoefening dier vrijheid moeten regelen, opdat de mensch, aan tekortkomingen onderhevig, met zekerheid zijn natuurlijk en bovennatuurlijk doel zal kunnen bereiken.

Vervolgens gaat de Paus over tot de toepassing der vooropgezette beginselen en bespreekt het liberalisme, in zoover het beteekenis heeft van een streven in den individueelen mensch, om zich te onttrekken aan alle verplichting, die haar grond elders dan in hem-zelven vindt. De H. Vader doet een beroep op de geschiedenis der wereld, om de Kerk te doen erkennen als de macht die voortdurend de menschelijke vrijheid onder haar hoede heeft genomen zoowel wat haar uitoefening aanging in het individu als in het huisgezin en in den Staat.

De moderne beginselen van het liberalisme in zijn verschillende uitingen: „ vrijheid van meening, vrijheid van spreken, vrijheid van drukpers en vrijheid van godsdienst" worden daarna door den Paus aan een scherpe critiek onderworpen. De Paus spreekt er zijn veroordeeling over uit in zoover zij zich aankanten tegen het natuurrecht en de goddelijke wet, op welke onderwerping berust van den mensch aan het kerkelijk en wereldlijk gezag. Als noodzakelijk gevolg daarvan vordert de H. Vader voor de Kerk, door Christus gesticht, de vrije uitoefening van haar opperste gezag, dat steun en wijding geeft aan de burgerlijke overheid! Beiden toch ontleenen haar oorsprong aan dezelfde bron — God! — en werken, ieder op haar gebied, aan het heil der menschheid.

Ten slotte dringt de Paus aan op de verplichting, die op de Katholieken rust, om deel te nemen aan het staatkundig leven, terwijl Z. H. eenige bijzondere regelen geeft met het oog op verschillende toestanden van tijd en plaats.

De Encycliek, die aanvangt met de woorden *Libertas praestantissimum bonum*, beslaat veertig bladzijden klein quarto formaat.

—De katholieke bladen van Rome maken melding om het aan de algemeene verachting prijs te geven van een artikel der *Riforma*, het blad van Crispi. De *Riforma* maakt een vergelijking tusschen de viering van het opgeschroefde eeuwfeest der universiteit van Bologna en de viering van het pauselijk jubilé, en maakt van deze gelegenheid gebruik om de grofste beleedigingen te slingeren naar de Katholieken en op allen, groot en klein, die gaven geofferd hebben aan Paus Leo XIII. Het stuk is goddeloos en verregaand grof. In iedere regel herkent men Crispi en de [illegible]nen, die hij voorlicht. Het zou van minder belang zijn, ware Crispi niet de eerste minister van de regendheid, die Rome, de stad der Pausen bezet houdt en aldus beschouwd is het van hoogst ernstigen aard, zegt de *Monde* aan het einde van dit bericht.

FRANKRIJK. — Den 23n dezer maand zou het beeld, dat in het college van Sorèze, in Tarn, ter eere van den beroemden Dominicaan pater Lacordaire opgericht is, onthuld worden.

De vermaarde prediker stierf in dat college in 1861, in den ouderdom van 59 jaren, achttien maanden na zijn verkiezing tot lid der Fransche Academie.

De hertog De Broglie zou bij die plechtigheid een redevoering uitspreken, waarin hij het leven van pater Lacordaire in 't kort beschrijven zou.

— De afdeeling-Deroulede van de *Ligue des Patriottes* heeft den [illegible] dezer eene vertooning gehouden bij het standbeeld van Straatsburg. In eene circulaire nota aan zijn geestverwanten zegt Deroulède: [illegible] beslist bezig houdende met binnenlandsche politieke aangelegenheden, en, ter wille van het heil des vaderlands en de redding der republiek

programma aannemende van den leider der Nationale partij, generaal Boulanger, — heeft de *Ligue* nimmer haar oorspronkelijk doel, nl. de teruggave van Elzas-Lotharingen, uit het oog verloren.

— Te Forgères is den generaal Boulanger een hartelijke ontvangst te beurt gevallen. In eene redevoering maande hij de toehoorders aan om geen „ *Vive Boulanger !*, maar „*Vive la République !*" en „*Vive Revison !*" te roepen.

— Omtrent het tweegevecht tusschen generaal Boulanger en den minister Floquet, lezen wij de volgende bijzonderheden :

Aanleiding tot het duel was eene beleediging door Boulanger den premier aangedaan. Om tien uur in den morgen van den 13n dezer ontmoeten de strijders elkander, vergezeld van hunne getuigen, te Neuilly-sur-Seine, op korten afstand van de stad. De degen was het gekozen wapen. Terwijl de getuigen het terrein onderzochten, ten einde een geschikte plaats voor het duel te vinden, liep Floquet op en neer met zijne vrienden pratende, zonder de minste ontroering te verraden. Ter zelfden tijd wandelde generaal Boulanger, met eene gemaakte onverschilligheid, heen en weer, elk oogenblik op zijn horloge ziende, als ongeduldig om het gevecht te beginnen. Een groote menigte was er tegenwoordig, waaronder de heer Grognon, een der hoofden van de politie en de secretaris van Floquet.

Om 20 minuten over 10 bracht de heer Laissant, leider van het gevecht, de punten der zwaarden bij elkander en gaf het kommando om den strijd te beginnen. Onmiddellijk deed Boulanger een krachtigen uitval op Floquet, en bracht hem een lichte verwonding toe aan het linker dijbeen. De strijders werden weldra gescheiden, toen men gemerkt had dat de wijsvinger van Boulanger's rechterhand gedeerd was.

Daarna de positie weer aannemende viel Boulanger den minister met buitengewoon geweld aan. Deze weerstond den aanval en verwondde den generaal in de borst en daarna in den hals. De wonden bloedden overvloedig. Boulanger wilde doorvechten, maar het werd hem door de getuigen belet. De verwonding van Floquet is niets beduidend terwijl Boulanger's toestand ernstig is ; het zwaard van den minister drong zes centimeters diep in den hals van Boulanger, op eene plaats tusschen de keel — en de slagaders.

Vele vrienden, Mme. Carnot, al de leden van het Kabinet, Ferry en zijn echtgenoote, en de Prefect der politie verwelkomden Floquet bij zijn terugkomst, en vóór den middag hadden bijna al de republikeinsche Kamerleden hun visitekaartje aan het ministerie van Buitenlandsche Zaken laten bezorgen.

Rochefort, den uitslag van het gevecht vernomen hebbende, zeide : „Hoe wonderlijk ! De jongste generaal van het leger laat zich doorsteken door een rechtsgeleerde van bijna zestig jaren !"

Volgens een hier ontvangen telegram van den 24n dezer is de toestand van Boulanger verbeterd en zijn wonde geheeld.

— De republikeinsche bladen, de woordenwisseling in de Kamer van Afgevaardigden tusschen Boulanger en Floquet besprekende, zeggen dat de generaal op het veld van plébiscite getreden is en dat de strijd tusschen de republiek en een dictatorschap een aanvang genomen heeft. Algemeen kiesrecht zeggen zij, is het Cesarisme rechtvaardigen. De woordenwisseling had plaats over een voorstel van Boulanger om de Kamers te ontbinden, welk voorstel na heftige debatten verworpen werd. In den loop zijner redevoering, waarin hij het voorstel-Boulanger bestreed, gaf de premier te kennen, dat het hand zich bij de verkiezing van een afgevaardigde voor Charente tegen de ontbinding had verklaard en stelde Boulanger voor als een vertoeker in sacristyen en voorzalen van prinsen. In antwoord noemde Boulanger den premier een slecht opgevoeden concierge en een onbeschaamden leugenaar. Een votum van censuur tegen Boulanger, door den Voorzitter der Kamer voorgesteld, werd daarna aangenomen.

De *Lanterne*, tot dusver een krachtig verdedigster van Boulanger, weigert nu een man te volgen "die opgehouden heeft een republikein te zijn en zijn zucht om een dictator te worden heeft doen blijken." Ook de *France* maakt een artikel openbaar, waar een frontverandering in doorschemert. De conservatieve organen laken de houding van Boulanger en kennen hem de eer toe van de droevige scènes in de Kamer.

—Den 13n. dezer had te Parijs de onthulling plaats van Gambetta's standbeeld in de *Place du Carrousel*. De premier Floquet is als feestredenaar opgetreden ; ook de heeren Lecroyer, de Freycinet, Méline en Spuller hebben het woord gevoerd.

DUITSCHLAND. — Na het voorlezen der troonrede door Keizer Wilhelm II, na de woorden en teekenen bij de plechtige opening van Rijksen Landdag gewisseld, werd vrij algemeen aan geen ophanden zijnden oorlog meer gedacht. De toestand blijft echter steeds gespannen. Keizer Wilhelm II heeft zijn reis naar St. Petersburg aanvaard. Den 13n. dezer vertrokken Z. M. en gevolg, aan boord de koninklijke jacht Alexandra, uit Postdam met bestemming naar Spandau.

De Berlijnsche officiëele bladen zeggen niet te verwachten dat de samenkomst der Keizers van Duitschland en Rusland eenig practisch politieken uitslag zal hebben, voornamelijk wat Bulgarije betreft. De Sultan van Turkije is echter zeer beducht over het bezoek van Keizer Wilhelm bij den Czaar, en vreest dat de uitslag der samenkomst tusschen beide souvereinen nadeelig voor Turkije zal zijn.

Den 20 dezer te St. Petersburg aangekomen, werd de Keizer met luister ontvangen. Geruchten doen de ronde, dat hij een verbond met den Czaar zal trachten te sluiten, ten einde Frankrijk te verplichten zich te ontwapenen.

Ondanks het bezoek van den Keizer aan den Czaar schijnt Bismarck zijne politiek ten opzichte van Rusland te handhaven. Ten minste, in een artikel van de *N. D. Ztg.*, orgaan van den Kanselier, wordt op het gevaar van het Panslavisme gewezen. Dit schrijven heeft sensatie verwekt.

Men zegt dat de Keizer op zijn terugreis ook Kopenhagen en Stockholm zal bezoeken ; om de franschgezinde mogendheden nu voor zich te winnen, naar men wil.

ENGELAND.— Men verzekert dat de H. Vader wederom een schrijven aan de Iersche bisschoppen gericht heeft, waarin hij het veldtochtsplan en het boycotten nogmaals veroordeelt, maar tevens er bij voegt, dat hij daardoor de Nationale Liga niet afkeurt. Verder geeft de H. Vader zijne instemming te kennen met de rechtmatige eischen van de Iersche zaak, indien deze van middelen gebruik maakt, welke niet met de christelijke stellingen strijden.

SERVIE. — Van haar echtgenoot gescheiden weigerde Koningin Nathalie haar kind, den Kroonprins, aan den Koning te geven. Deze wilde de Koningin daartoe verplichten en beriep zich op de wet van Wiesbaden, doch de Koningin stelde zich onder bescherming van den Czaar.

De Pruisische regeering heeft zich met geweld van den Kroonprins meester gemaakt en Koningin Nathalie aangezegd om het land te verlaten.

VENEZUELA. — Den 12n. dezer overleed te Caracas, Z. D. H. Mgr. Salustiano Crespo, bisschop van Calabozo. De algemeene medewerking der regeering, geestelijkheid en bevolking om, zooals het uit de Venezuelaansche bladen blijkt, de uitvaart in de kathedraal en de teraardebestelling van het stoffelijk overschot zoo plechtig mogelijk te doen zijn, zijn zoovele bewijzen van de algemeene achting en waardeering die de ontslapene in de uitoefening van zijn verheven ambt had weten te verwerven door zijne priesterlijke deugden.

—Verleden Maandag stoomde een Venezuelaansche boot, *Bermudez*, van Puerto-Cabello afkomstig, onze haven binnen, en vertrok in den namiddag, na kolen te hebben ingeladen, met bestemming naar La Vela de Coro.

Na de aankomst van genoemde boot verspreidde zich het gerucht, dat de door ons onlangs vermelde opstand van de generaals Crespo en Mendoza veld wint. De opstandelingen hebben zelfs in hunnen dienst een stoomboot, die dezer dagen te Paria was aangekomen met eene lading oorlogsbehoeften. Van hare aankomst verwittigd, wilde het regeerings-leger te Paria de ontlading van de amunitie verhinderen. Van boord der revolutionaire boot werd een gewapend troep naar den wal gezonden en binnen weinig tijds gelukte het dezen de gouvernementssoldaten het hazenpad te doen kiezen. Naar men zegt, is de heele vlakte van Guárico ten gunste van de opstandelingen.

— Het *Diario de La Guayra* meldt dat president Rojas Paúl een telegram van Guzman Blanco ontvangen heeft, waarbij hem gemeld wordt, dat een nieuw Venezuelaansch oorlogsschip uit Europa vertrokken is.

HAITI.—Uit Port-au-Prince wordt gemeld dat men er den 9n. dezer wederom poging gedaan heeft om het meest bevolkte gedeelte dier stad in brand te steken, doch gelukkig te vergeefs. Twee personen, verdacht van brandstichting werden doodgeschoten. Te Port-au-Prince heerscht ontsteltenis en de handel staat volkomen stil ; in andere steden is het rustig.

Falsificacion di Historia.

—o—

V.

Roma i Papado den siglo X.

—o—

Awor nos ta bai subi un terreno, riba cual *odium papae* (odio contra Papa) i su judaló — e descripcion mentira di historia — a coh̃e cosecha di mas ricoe i ta sigui coh̃e te ainda den nos dianan. Titulonan caba, poné riba capítulonan di boeki protestantnan di promé aja i di despues, koe ta trata di siglo X. — e títulonan-ai caba ta anuncia na gritoe, koe aki tin algo enteramente remarcable di mira di Roma i di Papanan, algo koe lo excita hasta nervionan di mas morto. Arnold, den su *Historia di heregenan* a trata riba e tempoe-ai den ocho capítulo, i nos ta sigura boso, lesadónan, koe nos tin miedoe pa boso pudor i p'esai nos no ta pone título di e ocho capítulonan aki bao di boso bista. Henke ta escohe pa título : *Propagacion di inmoralidad.* Neander ta jama su obra: *Roma, residencia di toer crimen*, mientras Kurtz ta laga imprimi coe letter grandi riba su tratadonan riba tempoe i persona di Papa Sergius III e boenita palabrananaki : *Pornocracia na Roma.*

Ta costumbre, Hefele dici, di jama siglo X e época di mas scur den historia di Iglesia. Experiencia ta sinja, koe hende ta supone masjá scur un tempoe, koe é conocé masjá poco, i asina nan ta aplica oscuridad di nan sinti riba e tempoe mes.

Di un manera enteramente particular Centuriadonan di Magdenburgo (historiador protestantnan di Alemania) a contribui na afirma i propaga e idea di oscuridad di siglo X. Nan tabata di opinion, "koe ira di Dios a laga tradicion humana, tiranía di obispoenan i nan guiadó, destrui Papa, Iglesia casi completamente den siglo X. E Iglesia tabata dominá pa impio, criminal i idolatranan. Un sin número di mancha ta marca esnan, koe den e tempoe-aja a usurpa e boenita nomber di gobernador i defensor di Iglesia."

Mes cos koe piscadó di perlanan ta busca den fondo di lamá e objeto precioso, for di cual nan ta haja nan nomber, asina e Centuriador protestantnan a busca anécdota repugnante i cuenta escandalosonan di Roma i Papanan di e tempoe-aja. I e mes diversion nos ta haja te awe ainda cerca e scirbidónan, koe ta honra i sigui Centuriadornan como oráculo.

Examen histórico di último anjanan a trece luz riba masjá hopi punto den oscuridad di siglo X. "Den último tempoe-aki" — P. Gams ta scirbi — "a bin tin un cambio favorable den huicio riba siglo X. Conviccion ta gana terreno, koe e dos scirbidónan : Luitprand di Cremona i Ratherius di Verona, riba kende su scirbimentoe te awor toer hende a confia, no ta ni reformador, ni scirbidó honrado koe stima verdad. Diferente Papa, koe promé tabata considerá como maloe, tabata hustificá coe bon resultado. Mundoe a haja sabi koe situacion di Iglesia den Alemania tabata durante e tempoe-aja mas favorable koe promé i despues. Influencia i tendencia di e reforma moral, koe a sali for di Cluny, ta actualmente conocí i apreciá den su diferente partinan. E dos reformador Inglesnan : Dunstal i Turketul ta altamente considerá. Ta aceptá, koe henter pueblo di importancia a comberti e tempoe-aja. Historiador i fueute nobo a plama un luz mas clá i mas suave riba e tempoe, koe awor apenas merece e nomber di siglce di heroe. Valor histórico di bida di Santoenan for di e tempoeaja ta reconocí awe."

Den historiador Catolicanan, principalmente Damberger, Döllinger, Hergenröther, Duret, Hefele, Höfler, Alzog, Flosz, Gfrörer, Gröne i Gams a defende, i coe sublime resultado, muchoe di e Papanan di e siglo-ai i mustra koe siglo X no merece e nomber di scur doená n'é. Ma tambe bao di Protestantnan mes tin algun famoso historiador, koe a contribui hopi na propaga un huicio mas favorable riba siglo X i e Papanan, koe a ocupa Silja di Roma e tempoe-aja. Peftz, Ranke, Waitz, Dönniges, Jaffé, Giesebrecht, Dümniler i Wattenbach merece muchoe elogio riba e punto-aki.

P'esai ta ainda mas incomprensible, koe principalmente teólogo protestantnan ta sigui ainda coe celo den nan trabao di hinca den cabez di un partida di hende innoble i crédulo toer e susjidadnan, koe Centuriadornan a reuni. Esai caba ta un motiboe koe ta haci necesario pa koe scirbidó catolicanan moestra coe minuciosidad, ki un cosecha ricoe falsificacion di historia a coh̃e riba terreno di siglo X.

Verdaderamente, siglo X tabata un tempoe tristoe. Tabatin movimientoe grandi riba terreno religioso i político. Na Noord di Italia dos pretendiente tabata bringa pa corona, atakenan di Saracenonan tabata pone casi henter Italia na peligro ; i ciudad grandinan tabata jora bao di tiranía di raza noblenan, jená coe ambicion na domina. Principalmente Roma tabata sufri mas bao di tiranía. Aja tabata domina un partido di condenan di Toscana, na cual su cabez tabatin tres mohé corrompí : Theodora major i su jioenan, Theodora menor i Marozia; un partido, koe cincuenta anja largoe, tabata sabi di eherce no solamente soberanía civil, ma koe tabata viola poder spiritual tambe, elevando solamente su partidario i favorecido nan riba Silja papal. Koe disciplina i orden a desaparece, habriendo porta pa vicio i crimen ; koe empleo haltoe i abaonan di Iglesia, i hasta Papado tabata doená na hende indigno, — esai tabata consecuencia necesario di situacion tristoenan di e tempoenan-aja.

Coe n' e palabranan, koe ta sigui, Döllinger ta pinta e situacion, den cual Silja Apostólica tabata hajé den e tempoe koe e Silja tabata ocupá pa algun homber, koe principalmente pa influencia di e mohé corrompínan di Corte Toscana tabata elevá riba Silja papal sin cooperacion di clero Romano, sin koe tabatin ningun eleccion. "E situacion — Döllinger ta bisa — tabata igual na situacion di un hende, koe tin su

manoe i su pia mará, i koe por consiguiente no por responde pa e verguenza koe nan kier cargué coe n' é."

Ademas hende no meste perde di bista, koe no tin sino noticia masjá skars i muchoe be masjá contradictorio di e tempoe-aja, koe ademas ainda pasion di partido a doena un coló masja sterki, di manera koe nos meste huzga nan coe muchoe prudencia i un ciertoe midi di desconfianza. Principal di e noticianan i bien esnan coe ralacion na e sucesonan di mas escandaloso ta sali for di Luitprand. Afin di duna un idea imparcial di caracter di e scirbidó-ai, nos lo tuma aki solamente huicio di e hombernan, kende su autoridad riba e punto-aki ta riba toer duda. Hefelde ta jamé "e Luitprand koe tin mania di calumnia" un homber "jen di mentira i coe un lenga susji", i é ta mustra despues un lista largoe di su falsificacion di historia. Gröne su huicio riba Luitprand ta menos favorable ainda: "E scirbidó, koe, bao di nomber di Luitprand, a scirbi accion i hechonan di su tempoe, ta parce nos un homber, jen di odiosidad grosero i baho, i é ta mas un zundradó koe un doenadó di noticia, koe ta conta coe imparcialidad sucesonan di su tempoe."

Di mes manera koe n' é Catolicanan-ai, Protestantnan tambe ta caracterisa e scirbidó, koe nan tatanan mes, Protestantnan di siglo XV, tabata toema como un mentor fidedigno i for di cual nan ta copia sin ningun contradiccion. Schlosser, por ehemplo, ta bisa di dje: "Luitprand ta toema toer cos pe banda di mas susji, é ta busca causa di sucesonan den motiboenan di mas minimo i di mas baho i é ta conta ademas sin ningun miramiento i coe satisfaccion palpable, historianan di mas susji i anécdotanan di mas escandaloso."

E profesor Wattenbach di Berlin, kende su spiritu di *cultuurkamp*, koe ta spook den su historia di Papanan, ta poné riba toer sospecho di parcialidad, ta scirbi e siguiente huicio-aki. "E obheto, koe é (Luitprand) tabatin tempoe el a coeminsa sin caba descripcion di historia di su tempoe, tabata principalmente pa é recompensa segun nan merece toer esnan, koe a hacié algun maloe ma particularmente pa e sacia su odio contra (rei) Berengarius (kende el a sirbi como canciller i koe tabata enemigoe di emperador i amigoe di e partido Toscano koe tabata manda den Roma), pa esai el a jama su obra: *Boeki di recompensa. Antopodosis.* El a zundra su enemigoenan bon zundrá aiden...... Den su boeki no tin ningun orden, i tempoenan koe é ta cita ta masjá inexacto tambe. *En general na ningun lugá hende no por confia riba dje:* mescos koe Widukind, solamente é ta scirbi, lo ke el a tende foi boca di otro, i é ta cai den error, particularmente ora ta toca algun asuntoe, koe a sosode hopi tempoe pasá. Widukind á lo menos ta liber di e pasion, koe ta lastra e Italiano vengativo (Luitprand) muchoe be. Den su ansia di venganza é ta para coe exceso riba asuntoe particularnan, koe major parti ta insignificante; coe gustoe é ta conta anecdota, principalmente si nan ta escandaloso i si nan ta ofensivo; é tin un pleizir grandi den busca razon, koe no ta bini na relacion coe circunstancianan........ Su obra, considerá toer henter, ta proba, koe absolutamente é no ta historiador."

Atal huicio di un Protestant mes riba e historiador koe ta fuente di calumniadornan di Papado.

NOTICIA.

Un Courant Americano

ta conta lo ke ta sigui, koe a pasa coe un jagedó.

Un homber koe tabata jagen a cai pa desgracia huntoe coe su cabai den un pos bieuw i secoe, ma koe tin trinta pia dipi. Su cabai a muri e mes ora, ma e homber tabatin fortuna di keda na bida. Sin embargo tabata imposible p'é sali i toer su gritoe pa auxilio tabata en vano, pasobra ningun hende tabata tendé. Asina é mester a pasa un anochi den e pos.

Dia siguiente e cabai morto a coeminsa hole masja maloe i poco poco e pober homber su situacion tabata bira mas insoportable. Poco despues el a mira com un partida di warawara a reuni riba rand di e pos coe nan bista fiho riba e cabai morto. Hopi ora largoe e páharonan a keda riba rand di pos, te por fin un a risca baha aden. E mes ora a pasa na cabez di e pober homber, preso den un pos, un medio p'é salba su curpa. El a cohe pia di e warawara tene, un mas a baha den e pos i el a tené tambe i porfin e homber tabatin tantoe pia di warawara den su manoe, koe, ora el a coeminsa grita coe toer su forza, nan a spanta i boela sali for di e pos hibando é na nan pia.

Ora toer e warawaranan huntoe a hisé den laria te na un altura di 100 meter riba tera, é tabata laga un pa un di nan los, koe naturalmente e poconan koe a sobra no tabatin forza pa cargé i nan a zak poco poco te koe el a hajé na suela sin ningun danjo.

Un ekivocacion

Poco dia pasá Papa su zapaté a haja un respondi, bisando é pa bai na Vaticano, pasobra Su Santidad tabatin algo di encargué. Hustamente e dia-ai e baas-zapaté mes tabata maloe i el a manda su promé oficial bai mira kiko tabata na Papa su servicio. Damasino—asina e oficial jama—tabata ricibi den Papa su kamber privá, i tabata p'é toema Papa su midi pa traha un par di zapatoe.

Ora Damasino a caba su trabao, el a haci un reverencia pa Su Santidad i é tabata bai sali, ma Papa a stop é i bisé: "si mi zapatoe bini na mi gustoe lo mi doena bo algun rosario bendicioná pa bo familia." Damasino a hinca rodia dilanti di Su Santidad i el a respondé: "Bo Santidad no sabi koe nos ta hudioe" Papa a pone su manoe riba Damasino su schouder bisando: "Ta bon anto, esai lo no stroba mi di doena bo un prueba di mi reconocementoe: bo ta parce un bon mucha."

Un cuidadó di enfermo

Courantnan di Europa ta conta lo ke ta sigui como prueba di coe cuantoe cuidao Emperatriz-viuda Victoria — koe tabata casá coe Emperador Friedrich, koe a moeri últimamente— tabata cumpli coe su obligacion di cuidadó di enfermo durante tempoe di guerra di Francia coe Alemania.

Un soldá koe a el cuida hopi siman largoe diei coe n'é: "Bo sabi, bo ta un bon mucha mohé."

Naturalmente e soldá no tabata sabi coe kende é tabata papia. Riba su palabra princesa Victoria a hari.

"¿ Bo tin parente tambe den guerra?"— e soldá a puntré.

"Si" Victoria a respondé, "mi suegro i mi esposo."

"¿I ki jama nan?"

"Mi suegro jama Emperador Wilhelm i mi esposo principe Friedrich."

Ora e soldá a tende asina el a cai for di dje.

ADVERTENTIEN.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA DE A. BETHENCOURT É HIJOS.